

**ПРОГРАМ РАДА
Библиотеке „БРАНКО РАДИЧЕВИЋ“
за 2024. годину**

**ЖИТИШТЕ
Децембар, 2023.**

УВОД

Библиотека "Бранко Радичевић" је основана 11. маја 1962. године Решењем број 05-3517/62 Народног одбора општине Житиште и уписана у Регистар самосталних установа на регистарском листу 5, свеска I, под редним бројем 1. Библиотека је објединила рад свих сеоских библиотека и читаоница, са циљем да развија библиотечку делатност у општини.

Унутрашња организација рада Библиотеке је од самог почетка постављена функционално. Током вишедеценијског развоја тежило се подизању квалитета услуга и рада са корисницима. Библиотека заузима простор од 130m² и има читаоницу са дечијим одељењем, одељење за одрасле, референсну збирку, две канцеларије, изложбени простор и хол. У саставу Библиотеке су огранци: Банатско Вишњићево, Банатски Двор, Банатско Карађорђево, Међа, Нови Итебеј, Равни Тополовац, Српски Итебеј, Торак, Торда, Хетин, Честерег.

Програм рада Библиотеке "Бранко Радичевић" за 2024. годину заснива се на обавезама које проистичу из Закона о култури, Закона о библиотечној-информационој делатности, Закона о издавању публикација, Статута Библиотеке "Бранко Радичевић", Извештаја о раду у претходним годинама, предвиђеном буџету за 2024. годину, правилника и стандарда за рад јавних библиотека.

Визија

Библиотека „Бранко Радичевић“ је библиотечно-информациони центар Општине Житиште. Она је место сусретања људи, отворена за различита искуства и размену информација. Место доживотног учења, реализације квалитетних и нових идеја, креативно испољавање, неговање и очување културне разноликости и мултикултуралности. Издавачком делатношћу се подржавају и представљају литерарни ствараоци заједнице и доприноси идентитету Општине Житиште.

Мисија

Мисија Библиотеке "Бранко Радичевић" је да буде посредник у културним потребама корисника за књигама и информацијама и сталним побољшавањем услова рада, као и да одговори на захтеве корисника у погледу образовања, обавештености и личног развоја, али и за разоноду и слободно време. Библиотека настоји да негује завичајност, културне и историјске вредности заједнице кроз своја издања.

Циљеви

Циљеви и радни задаци које ће Библиотека испуњавати током 2024. године, повезујући свој досадашњи рад и искуство са савременим тенденцијама, су:

- да буде доступна за све узрасте и социјалне групе;
- да буде место сусрета различитих култура и културних вредности;
- да прати издавачку делатност и обogaћује књижне фондове;

- да промовише фондове Библиотеке, вредна књижевна дела и да развија читалачки укус;
- да има активан однос према корисницима, да истражује њихове потребе и излази им у сусрет;
- да активно сарађује са другим установама културе, предшколском установом, основним школама, удружењима грађана, месним заједницама, сличним установама и удружењима у региону;
- да доприноси развоју библиотекарства у општини, Средњобанатском округу и Републици Србији;
- развија издавачку делатност.

Остваривање циљева реализоваће се у складу са законским одредбама. Библиотека ће наставити са прикупљањем, обрадом, чувањем и давањем на коришћење књига, информација и остале библиотечке грађе, што је њен примарни задатак. У циљу популарисања културно-образовних и васпитних вредности, Библиотека ће континуирано организовати програме и посебне програмске облике рада са корисницима свих узрасних група (књижевни сусрети, предавања, промоције, изложбе, кретивне радионице, програми за децу, програми за децу са посебним потребама, као и активно учешће на књижевним и сајамским манифестацијама).

НАБАВКА И ОБРАДА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ, РЕВИЗИЈА КЊИЖНОГ ФОНДА

Набавка библиотечке грађе је одређена бројем библиотечких огранака, бројем становника у насељеним местима, бројем и структуром корисника, величином књижних фондова, издавачком продукцијом и одобреним средствима. Планирано је да се свим видовима набавке књижни фондови Библиотеке и њених огранака попуне са 1500 књига и 20 наслова новина и часописа. За куповину публикација предвиђена су средства из општинског буџета у износу од 400.000,00 динара, од Покрајинског секретаријата за културу 120.000,00. Укупан планирани буџет за набавку књига куповином у 2024. години износи 520.00,00 динара. Откупом Министарства културе набавиће се књиге у вредности од 250.000, 00 динара.

Библиотека ће своје фондове попуњавати и поклонима издавача, грађана, установа, задужбина, аутора.

Координираност, континуитет, доследност, рационалност, актуелност су принципи на којима се заснива набавна политика библиотечко-информационе грађе и попуњавање фондова Библиотеке и обезбеђује планирани развој свих фондова према законским стандардима и према потребама корисника. За прибављање информација о фондовима и потребама корисника користи се база података, статистички подаци о коришћењу библиотечко-информационе грађе, повратне информације корисника.

Ревизија је један од инструмената за правилну набавну политику, али и комплетан увид у садржину фондова. Ревизија води отпису непотребне, застареле и неактуелне литературе, и публикација које нису пронађене током ревизије. Током

ревизије се исправљају уочене грешке и неправилности које се појављују у текућем раду или су настале при инвентарисању и физичкој обради грађе. Благовремено вршење редовне ревизије и обавезно вршење ванредне ревизије у свим случајевима-пресељење књижног фонда, елементарне непогоде, укључивање резултата ревизије у планирање набавке, годишњи отпис неупотребљиве грађе и представљање стварног стања књижног фонда Библиотеке има за последицу актуелне и добро организоване књижне фондове, који ће се више користити, што је један од основних циљева библиотеке.

У 2024. години је планирана редовна ревизија књижних фондова у Српском Итебеју и Банатском Вишњићеву.

Обрада књига и часописа, издавање, чување и заштита публикација, редовна контрола невраћених књига, информисање корисника о новим насловима, ревизија и отпис библиотечке грађе, израда статистичких извештаја, достављање годишњих извештаја ГНБ «Жарко Зрењанин» и Народној библиотеци Србије, упис нових чланова су послови и задаци који ће се редовно обављати у 2024. години, у Библиотеци у Житишту и њеним огранцима.

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА БИБЛИОТЕЧЕКЕ ГРАЂЕ И ИЗВОРА

Библиотека је, на основу Правилника о ближим условима за дигитализацију библиотечко –информационе грађе и извора („Службени гласник РС“, бр. 102/17) вредно радила на дигитализацији. Израђен је компјутерски програм прилагођен потребама Библиотеке који предвиђа комплетну дигитализацију библиотечке грађе, умрежавање огранака, електронско учлањење.

Према том Правилнику и интерном Плану и програму дигитализације, Библиотека има намеру да кроз обуке у првом кварталу 2024. године обучи све запослене за рад у програму како би се до краја године извршила дигитализација комплетне грађе.

За квалитетну дигитализацију библиотечке грађе је потребно набавити и три рачунара и скенер за дигитализацију монографских публикација.

РАД СА КОРИСНИЦИМА

Рад са корисницима одвијаће се од 7 до 19 часова у Житишту, а у Банатском Карађорђевићу и Равном Тополовцу сваког дана од 7 до 15 часова. Просторије Библиотеке ће за кориснике у Торку и Српском Итебеју бити отворене три пута недељно, у огранку у Банатском Двору, Међи, Торди и Честерегу два пута недељно. У Банатском Вишњићеву, Новом Итебеју и Хетину огранци ће радити једном недељно. Огранци у Међи, Новом Итебеју и Торди раде у договору са основним школама. Сви огранци ће обављати библиотечке послове и активности у складу са Програмом рада за 2024. годину у оквиру постојећих просторних, кадровских, техничких и материјалних услова и могућности.

Упис у Библиотеку се врши током целе године и важи годину дана од дана уписа. Учлањење се од 2022. године не наплаћује.

И у 2024. години ће бити настављен колективни упис полазника Предшколске установе „Десанка Максимовић“ и ученика првих разреда Основних школа с територије општине Житиште.

Породично чланство у Библиотеци се примењује већ две деценије и показало се као добра пракса, јер поред једног уписаног члана, услуге Библиотеке користе и други чланови породице. Овај вид уписа ће бити настављен и у 2024. години.

Корисници учлањени у било ком огранку користе услуге Библиотеке у Житишту и у другим огранцима са истом чланском картом.

Путем међубиблиотечке позајмице Библиотека ће својим корисницима обезбедити публикације које не поседује у својим књижним фондовима.

Квалитетна набавка библиотечке грађе (књига, сликовница, серијских публикација, некњижне грађе) и ефикасна обрада и класификација требало би да допринесу и остваривању основног циља библиотечке делатности – повећање броја чланова и корисника и повећање нивоа квалитета услуга које Библиотека пружа.

ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА

Библиотека "Бранко Радичевић" води завичајну збирку, која има музејски карактер, прикупља, обрађује и чува библиотечку грађу која се односи на насеља у Општини Житиште. Завичајна збирка се попуњава на основу два критеријума: завичајности и територијалности, без обзира на време кад је грађа штампана и на ком језику, али се посебна пажња поклања материјалу на српском, мађарском и румунском језику.

Недостатак простора, библиотечке опреме-полица, витрина, ормана, изложбених паноа су препрека за адекватно сређивање и вођење завичајне збирке и требало би изнаћи одговарајуће решење за испуњавање стандарда за смештај завичајне збирке и њено коришћење.

У 2024. години ће се наставити рад на комплетирању завичајне грађе, али ће се, уз појаву могућности за проширење употребног простора Библиотеке, завичајна збирка преместити у засебну просторију.

ПРОГРАМИ КУЛТУРЕ И ПОСЕБНИ ОБЛИЦИ РАДА БИБЛИОТЕКЕ У 2024. ГОДИНИ

РАД СА ДЕЦОМ

Библиотека има развијену мрежу културно – образовне делатности која се базира на програмима и посебним програмским облицима, најчешће у виду креативних радионица и колективних посета деце предшколског и школског узраста. Концепција програмске активности у 2024. години је осмишљена тако да све узрасне групе пронађу за себе занимљиве и конструктивне садржаје.

Библиотека и њени огранци ће и ове године најмлађим корисницима понудити следеће програме и садржаје који ће подстицати читање и писање:

1. **27. ЛИТЕРАРНИ КОНКУРС ЗА ДЕЦУ ДО 15 ГОДИНА,**
2. **ПЕСНИЧКУ ШТАФЕТУ** у сарадњи са ГНБ "Жарко Зрењанин",
3. **ЧИТАЛАЧКУ ЗНАЧКУ** за ученике основних школа и **МАЛУ ЧИТАЛАЧКУ ЗНАЧКУ**, за полазнике предшколске установе,
4. **Обележиће ДАН ЕКОЛОГИЈЕ,**
5. **Обележиће ДЕЧИЈУ НЕДЕЉУ,**
6. **Организоваће радионице за децу о књизи, читању, писању, коришћењу библиотеке и библиотечко-информационе грађе, читање бајки за најмлађе,**
7. **Ликовне изложбе, изложбе књига за децу, продајне изложбе,**
8. **Сусрете са писцима за децу.**

РАД СА ОДРАСЛИМ КОРИСНИЦИМА

Програм планиран за одрасле кориснике је веома разноврстан и садржи промоције књига, мултимедијалне презентације, трибине, ликовне изложбе, две продајне изложбе књига, пред Нову годину и Ускрс, изложбе нових књига, обележавање значајних годишњица.

У 2024. години ће бити обележени Дан државности-Сретење, Дан националне библиотеке и књиге, 28. фебруар, Дан дечје књиге 2. април, Дан књиге 23. април, други значајни датуми. Један од видова обележавања значајних датума ће бити и електронске изложбе које ће бити доступне на сајту Библиотеке.

Обележавањем значајних датума и годишњица Библиотека ће представити и своје књижне фондове.

Биће расписан 24. књижевни конкурс **БАНАТСКО ПЕРО**, а у сарадњи са Клубом књиге биће обележени **СВЕТСКИ ДАН ПОЕЗИЈЕ, ДАН ШАЛЕ и ДАН КЊИГЕ.**

Организоваће се и 23. Књижевни маратон и 15. Новогодишњи књижевни матине. Наставиће се књижевни сусрети у Кетфељу и Житишту са члановима књижевног кружока "Крила" из Кетфеља, и са Савезом Срба из Темишвара, учешћем на манифестацији Дани културе Срба у Темишвару.

Обележиће се и Дан Библиотеке, 11. маја 2024. године.

У 2024. години планирано је одржавање 25 програма.

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Од 2000. године Библиотека се бави и издавачком делатношћу са циљем да подстиче и афирмише стваралаштво аутора из своје средине, развија креативни рад школске деце и богати своје фондове. До сада је објављено 166 наслова различитих родова: монографија насељених места општине Житиште, спортских друштава, романа, прича, афоризама, књига за децу, песама, зборника одабраних радова са књижевног конкурса "Банатско перо".

У 2024. је планирано да се објави Зборник радова са књижевног конкурса "Банатско перо", али ће Библиотека и у наредној години наставити сарадњу са

Штампаријом „Ситопринт“ из Житишта, ГНБ „Жарко Зрењанин“ из Зрењанина као суиздавач, и са другим установама и ауторима који су заинтересовани за заједничко објављивање књига.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ РАДНИКА

ПРАВИЛНИКОМ о сталном стручном усавршавању у библиотечно-информационој делатности (Сл. гласник РС бр. 18/13) утврђена је дужност да се запослени у библиотечно-информационој делатности стално усавршавају за обављање стручних послова. Програм стручног усавршавања је акредитован од стране Народне библиотеке Србије, а најмањи обим сталног стручног усавршавања на годишњем нивоу износи шест радних сати.

Стално стручно усавршавање запослених у Библиотеци поред акредитованих семинара, одвија се учешћем на стручним семинарима које организују Матично одељење ГНБ "Жарко Зрењанин", општинске библиотеке Средњобанатског округа, Народна библиотека Србије, Библиотекарско друштво Србије, уз неизоставне посете Сајму књига у Београду и Салону књига у Новом Саду.

ПРОСТОР И СМЕШТАЈ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Библиотека „Бранко Радичевић“ се налази у склопу Дома културе и заузима простор од 130 m², што је по библиотечким стандардима минимум за несметано функционисање јавне општинске библиотеке. Да би рад Библиотеке био још квалитетнији, неопходно је обезбедити две просторије - за завичајну збирку и депо за неактивни фонд библиотечке грађе.

Завичајна збирка се налази у канцеларији где се врши обрада библиотечке грађе и радник који обавља књиговодствено-финансијске и административне послове па је отежан смештај завичајне грађе.

Позајмно за одрасле се налази у просторији која је опремљена полицама од пода до плафона, али су књиге поређане у два, па чак и три реда што доводи до отежаног приступа књигама. Део грађе, која се ређе користи је сложена на горње полице, па су неприступачне и корисницима и библиотекарима. Решење овог проблема је у измештању неактивног дела фонда у депо који би био доступан библиотекарима, а позајмни фонд за одрасле би био растерећен, прегледан и доступан за кориснике.

Дечије одељење је смештено у читаоници, а у полицама и плакарима, у истом простору су и референсна збирка, и публикације из група 2,5,6 и 7.

Решење горепомнутих проблема доноси нам могућност проширења употребног простора Библиотеке на још три канцеларије у склопу истог комплекса Дома културе, чиме би се обезбедила засебне просторије за завичајну збирку и дечије одељење, а позајмно одељење за одрасле би добило више простора, лакше доступног и прегледнијег. Библиотека би тиме добила и могућност уређења једне просторије као читаонице у којој би читаоци могли пронаћи неопходан мир за учење

и истраживање, далеко од егзистенцијалне рутине свакодневнице.

Библиотека нема посебан улаз са улице, и нема прилаз за особе са инвалидитетом.

Огранак у Равном Тополовцу је добио нови, реновиран простор у оквиру просторија Месне заједнице и са радом је почео у 2021. години, након опремања просторије намештајем.

САРАДЊА БИБЛИОТЕКЕ СА ДРУГИМ УСТАНОВАМА И УДРУЖЕЊИМА

У току 2024. године, Библиотека ће наставити успешну и плодну сарадњу са основним школама и предшколском установом организовањем сусрета са децом и ученицима како би им били представљени књижни фондови за децу и начин рада библиотеке. Биће представљени најбољи литерарни радови ученика до 15 година, организоване изложбе дечјих цртежа, додела пригодних награда и захвалница школама, вртићима и појединцима који су својом делатношћу допринели афирмацији читања и писања код деце и младих.

Наставиће се професионална и стручна сарадња са Матичном библиотеком, ГНБ "Жарко Зрењанин", посебно са Матичним одељењем.

Библиотека ће узети учешће на Данима српске културе у Темишвару.

Планира се сарадња и са другим организацијама, установама културе, удружењима и појединцима, јавним предузећима са територије општине, Средњобанатског округа, Србије и региона, са жељом да Библиотека и њени огранци и даље буду стетиште културних збивања, коришћења и ширења информација и знања, едукације становника наше општине.

УСЛОВИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ПРОГРАМА

Да би се квалитетно одговорило на захтеве корисника, ГНБ "Жарко Зрењанин", која обавља матичне функције, сарадника и локалне заједнице неопходно је изнаћи одговарајућа решења за вишедеценијски проблем Библиотеке "Бранко Радичевић" и њене огранке:

- оспособљавање прилаза у Библиотеку за особе са инвалидитетом;
- проширење Библиотеке којим би се добио простор за дечје одељење, смештај књижног фонда и простор за читаоницу и реализацију програма – промоције књига, изложбе, радионоце;
- јачање кадровске структуре кроз стручно усавршавање;
- обезбеђивање средства за набавку књига, часописа, културно-образовних програма, за набавку опреме, путем конкурса Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе са верским заједницама, Министарства културе и јавног информисања Републике Србије, донација.
- неопходна је набавка скенера, 3 рачунара како би се кренуло са дигитализацијом библиотечке грађе.

ЗАКЉУЧАК

Библиотека "Бранко Радичевић" и њени огранци ће у складу са величином, структуром и категоријама корисника које услужује, потребама постојећих културних, образовних установа, удружења грађана, са којима сарађује, развијати фондове и чувати и прикупљати књижну и другу библиотечку, али и електронску грађу и изворе, вршити дигитализацију библиотечке грађе у складу са кадровским, материјалним и просторним условима.

Развијање, неговање и унапређење сарадње са предшколском установом и основним школама, установама културе, удружењима грађана, месним заједницама, штампаријом "Ситопринт", ГНБ "Жарко Зрењанин", јавним општинским библиотекама Средњег Баната, издавачима, књижарима, удружењима и институцијама Срба у региону ће и надаље бити важан сегмент рада Библиотеке.

Планирана сарадња претпоставља остварење општег интереса библиотечке делатности, односно повећања броја читалаца, подизање квалитета услуге и фокусирање на сегменте библиотечког рада који ће побољшати односе библиотекара – корисника, који су корисницима Библиотеке од највећег значаја. Све ово ће допринети и унапређењу идентитета Општине Житште.

У Житишту, 14. децембра 2023. године.

Председница Управног одбора,
мр Светлана Бабић